P-ST 002

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในตำบลบ้านเจียง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ

People's Opinion on Problems and Management of Water Resources in Ban Chiang Subdistrict, Phakdi Chumphon District, Chaiyaphum Province.

มิตรามาศ กัลยาณมิตร (Mitramas Kalyanamitra) * วิชา นิยม (Wicha Niyom) **
กิติชัย รัตนะ (Kittichai Rattana) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม ประชาชนตำบลบ้านเจียง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ตลอดจนศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชน

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวบรวมได้จากการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น สอบถามกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา จำนวน 325 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 36-50 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ที่ประถมศึกษา อาชีพหลัก คือ ทำนา มีระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐาน10-30 ปี และมีที่ดินของตนเอง ซึ่งมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 16 ไร่ขึ้นไป รายได้ของครัวเรือนต่อปีอยู่ระหว่าง 50,001-100,000 บาท รายจ่ายของครัวเรือนต่อปีอยู่ระหว่าง 50,001-100,000 บาท และมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับดี ส่วนการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในพื้นที่ พบว่าบ่อบาดาลใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคมากที่สุด สระน้ำสาธารณะใช้เพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคมากที่สุด สำหรับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ได้แก่ สระน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำจากชลประทาน (คู อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายน้ำล้น) และแหล่งน้ำจากบ่อบาดาลสาธารณะพบว่ามีปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ การดูแลและรักษาแหล่งน้ำผิวดินมีการดูแลและรักษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบ่อบาดาลสาธารณะ สระน้ำสาธารณะ และชลประทาน (คู อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายน้ำล้น) มีการดูแลและรักษาแหล่งน้ำในระดับน้อย การรับข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำได้รับจากผู้นำท้องถิ่นมากที่สุด และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำกับเพื่อนบ้านมากที่สุด ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นในแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ทรัพยากรน้ำ ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ แนวทางการจัดการทรัพยกรน้ำจังหวัดชัยภูมิ

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
mitandfriend@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการลุ่มน้ำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
fforwcn@ku.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการลุ่มน้ำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
fforkcr@ku.ac.th

Abstract

The objective of this research is to study the state of economic and social of people in the area of Ban Chiang District, Phakdi Chumpon District, Chaiyaphum Province, including the studies of the problems and look for the ways in management of water resources of the area of Ban Chiang Subdistrict.

The data was collected from the established questionnaire distinctly to the target group of 325 persons who were head of the household or representative living in that area. The statistic used in this analysis included of average means, standard deviation, statistic means, t–test and F–test with significant level at 0.05 calculated by finished computer program.

The result of studies found that the targeted groups mainly are women, age between 36-50 years with education on primary school level, main occupation is farming with period of settlement between 10-30 years and own their own land with the area for agricultural cultivation at 16 Rai up. The income of household is at 50,001-100,000 Baht/year and the expenses of the household is between 50,001- 10,000 Baht/year and having knowledge of water resources management at good level. On the part of the utilization from water resources in the area, found that groundwater wells being used for most of consumption, public water pond used mostly for agriculture and consumers, and the utilization of water resources such as public water pond, surface water resources, water resources from irrigation (dike, reservoir, dams, and overflow reservoir). The water resources from public ground wells, found that the quantity of water is not sufficient enough to demand. Care and maintenance surface water resources is maintained at medium level, but public ground wells and public water pond and irrigation (dike, reservoir, dam, overflow reservoir) is maintained at the less level. Information regarding water resources is mostly received from local leaders and having participation in development of water resources mostly from neighbors. The problems concerning the management on water resources found at a high level and the opinion on the ways how to manage water resources is found at a high level.

Keywords: Opinion Water Resources Water Resources Problem of Water Resources Management of Water Resources Chaiyaphum Province